

Essunga kommun

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

VISION

I Bredöls skola och fritidshem ska alla kunna känna sig inkluderade, delaktiga och trygga. Det skapar förutsättningar för respekt, tolerans, arbetsro och lärande.

Dokumenttyp
Fastställd

Detta dokument gäller för
Giltighetstid
Dokumentansvarig
Dnr

Handlingsplan
Av utbildningsnämnden
2020-08-31, § 53
Bredöls skola F-5 och fritidshem
Läsåret 2020/2021
Rektor
Un 2020/64

Innehållsförteckning

Inledning	4
Våra styrdokument	4
Diskrimineringslagen (2016:828).....	4
Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11).....	5
Skollagen (2010:800) 6 kap. 1 §.....	5
Vad står begreppen för?.....	5
Kränkande behandling	5
Trakasserier.....	5
Diskriminering	5
Befogade tillsägelser.....	6
Kartläggning och nulägesanalys inför läsåret 2020/2021.....	6
Mål för läsåret 2020/2021	6
Konkreta åtgärder för 2020/2021	7
Främjande arbete	7
Förebyggande arbete	8
Förankring skola	8
Förankring fritidshem	8
Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom	8
Ett ärendes gång	8
Uppföljning och implementering	9
Ansvar	9
Elevhälsoteam.....	9
Kontaktpersoner.....	9
Skolledning.....	9
Bilaga 1. Dokumentation vid kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.....	10
Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling eller trakasserier elev-elev	11

Bilaga 3. Att utreda, åtgärda och följa upp när elev utsätts för
kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av
vuxen 12

Inledning

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i förskola, skola och fritidshem ska ha samma rättigheter – tjejer som killar, oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Essunga kommuns förskolor, skolor och fritidshem tar avstånd från all form av diskriminering och kränkande behandling. Vi som arbetar i Essunga kommuns skolor och fritidshem tolererar ingen form av kränkande beteende. Så snart någon ur personalen får kännedom om att en elev känner sig kränkt har skolan skyldighet att skyndsamt utreda (inom 1–2 arbetsdagar) vad som hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

Vår *Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* är ett stöd som hjälper oss i vår skyldighet att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Forskning visar att systematiskt arbete mot kränkningar har effekt.

Våra styrdokument

Diskrimineringslagen (2016:828)

Lagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (1 kap, 1 §). Dessa benämns ofta som diskrimineringsgrunderna.

I denna lag avses med diskriminering:

1. **Direkt diskriminering:** att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
2. **Indirekt diskriminering:** att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.
3. **Bristande tillgänglighet:** att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till
  - de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
  - varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
  - andra omständigheter av betydelse.
4. **Trakasserier:** ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

5. **Sexuella trakasserier:** ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. (Diskrimineringslagen kap. 1, § 4)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11)

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. (Lgr 11, sid 7)

Skollagen (2010:800) 6 kap. 1 §

Bestämmelserna i detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

Vad står begreppen för?

Kränkande behandling

Den som upplever sig kränkt har alltid tolkningsföreträde.

Uppträdande som kränker en elevs värdighet kan vara:

- fysiska (slag och knuffar)
- verbala (hot, svordomar, könsord och öknamn)
- psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- texter och bilder (lappar, fotografier, sms och mms och meddelanden på olika sociala medier)
- någonting annat som kränker en elevs värdighet.

Trakasserier

är kränkande behandling som har samband med diskrimineringsgrunderna

- kön
- könsöverskridande identitet/uttryck
- ålder
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- sexuella trakasserier.

Diskriminering

När en vuxen i skolan missgynnar en elev och det har samband med kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Diskriminering kan även ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker med mera.

Befogade tillsägelser

Tillrättavisningar från skolpersonal för att upprätthålla god ordning och miljö är inte kränkande behandling.

Kartläggning och nulägesanalys inför läsåret 2020/2021

På skolan och fritidshemmet finns väl fungerande rutiner för att tidigt upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Lsåret 2019/2020 var det sista av ett treårigt samarbete med organisationen Friends. Syftet har varit och är, att skaffa personalen ytterligare kunskap och fler verktyg för att komma närmare målet att alla elever ska känna sig trygga i skolan under hela sin skoldag. Under det gångna läsåret arbetades med diskussionsmaterial hämtat från Friends materialsida. Utifrån de diskussionerna ordnades en Temadag som fokuserade på samarbets- och trygghetsövningar med eleverna.

Under vårterminen 2020 gjordes en trygghetskarta där eleverna visade områden på skolan där de kände sig otrygga. Resultatet gav följande bild: Från åk F–5 svarade övervägande elever att de kände sig trygga och trivdes bra i skolan och i sin klass. Några elever kände sig otrygga och där är det skogen och skolskjuts som är de vanligaste platserna där otrygghet uppstod. När det gällde skolskjutsen var det i samband med köbildningen som skedde vid hemfärd, efter skolan. Här har vi alltid pedagoger ute. I tidigare trygghetskartor har även skolskjutsen på morgonen varit en otrygg plats. Under höstterminen har vi haft en rastvärd ute på morgonen och under nästa läsår ska vi ha en elevcoach som kommer att vara ute på morgonen. Dörrarna på toaletterna har även varit en plats som har känts otrygg vid många tidigare enkätsvar, dock ingen den här terminen. Problemet kvarstår med låsen på dörrarna och här har vi under många möten med Essunga bostäder påtalat detta. Trygghetskartan ger en bild av en trygg skola för övervägande delen av våra elever men det finns områden där vi kommer arbeta ytterligare med förebyggande och främjande åtgärder.

På fritidshemmet görs trygghetskartor, barnenkäter och barnsamtal med intervjufrågor. Genom analysen av dessa upptäcker vi i ett tidigt skede sådant som oroar och upprör barnen och kan åtgärda detta i tid. Trygghetskarta och barnenkät på fritidshem görs två gånger per år. Dessa redovisas på samrådsmöte med vårdnadshavare och representanter från utbildningsnämnden. De senaste undersökningarna visar att barnen känner sig trygga nästan överallt under tiden de vistas på fritidshemmet. Barnenkäten visade dock att matsalen kan vara en otrygg plats, men även att något barn inte alltid kände att de kunde prata med någon vuxen om de kände sig arg, ledsen eller orolig. Vidare fanns det några barn som inte kände att de hade någon plats där de kunde gå undan och få lugn och ro.

I barngrupperna/klasserna finns barn med större eller mindre funktionsvariationer. Verksamheten anpassas så att alla kan delta och lära sig att visa respekt och hänsyn.

Arbete med hälsofrämjande skolutveckling, bland annat med inriktning mot jämställdhet och genus samt rörelse fortlöper.

Mål för läsåret 2020/2021

- Alla elever ska känna sig trygga på hela skolans område.

- Alla elever ska uppmuntras att ta ett eget ansvar för sin egen och sina kompisars välbefinnande, samt vara trygga med att informera skolans personal om någon inte känner sig trygg.
- Elevrådets ordningsregler ska implementeras i samtliga klasser, bland personal och bland vårdnadshavare.
- Nya elever ska känna sig välkomna och inkluderade i verksamheten.
- Elever ska ha en ökad kunskap om denna plan.
- Elever ska ha ökade kunskaper om hur de påverkar andra och påverkas av innehållet i sociala medier.
- Att alla ska använda ett respektfullt språk.
- Att öka elevernas självförtroende och förbättra deras självbild genom rörelsesatsningen.

Konkreta åtgärder för 2020/2021

- Vuxennärvaro genom rastvärdar vid utevistelse och pedagogisk lunch/måltider.
- Vuxennärvaro i väntan på skolskjutsar vid skoldagens slut. Vuxna som går in i bussarna för att se att alla elever känner sig bekväma och har bälte på sig.
- Ökad vuxennärvaro i omklädningsrum.
- Elevcoach vid bussen på morgonen.
- Elevrådet ansvarar för implementeringen av ordningsregler.
- Tydligare implementering av denna plan i klasserna.
- Tydliga rutiner kring ärendets gång. Se bilaga 2.
- Värdegrundsarbetet ska genomsyra skolans alla ämnen och fritidshemmets hela tid. Friendsmaterialet för elever/barnen används som stöd.
- Friends arbetsmaterial för arbetslag används i personalgruppen.
- Skapa rum för lugn och ro på fritidshem.
- Nya trivselregler för varje läsår som barnen är med och bestämmer på fritidshem.
- Anpassa verksamheten efter barngruppens storlek och behov genom att erbjuda olika aktiviteter i mindre grupper och på olika platser under fritidstid.
- Rörelsesatsning i skolan och fritidshem fortsätter.

Främjande arbete

- Aktuella ärenden lyfts vid en personalkonferens i veckan.
- Värdegrunden genomsyrar all undervisning.
- Vi arbetar medvetet med normer kring könsroller, genus och rätten att vara den man är.
- Trygghetskarta genomförs två gånger per läsår.
- Planen tas upp på klass- och elevråd samt på föräldramöten och personalmöten.
- Trygghetsregler.
- Elevrådet och arbetslagen utvärderar planen i slutet av läsåret.
- Pedagogisk lunch.
- Barnprat (där personal går igenom hela barngruppen och ser till att alla får den hjälp de har rätt till och att alla barn har kontakt med någon av personalen) Sker varje termin på fritidshemmet.

- Enskilda samtal med **alla** barn på fritidshemmet, utan att det varit konflikt eller bråk
- Elevcoach arbetar med olika elever och elevgrupper

Förebyggande arbete

Förankring skola

- Eleverna ska bli delaktiga i arbetet med likabehandlingsplanen genom elevrådet.
- Klassläraren ansvarar för att informera elever och vårdnadshavare.
- Elevrådet förankrar ordningsreglerna i klassrådet.
- Information om denna plan ges på läsårets första samrådsmöte.

Förankring fritidshem

- Barnen ska bli delaktiga i arbetet med likabehandlingsplanen genom samlingar och göra sina egna trivselregler.
- Samtala i personalgrupperna om sådant som oroar.
- Personalen lyfter regelbundet alla barn vid konferenser för att skapa sig en gemensam bild av hur varje barn har det på fritidshemmet respektive skolan. Barn som anses behöva extra stöttning i sina sociala relationer synliggörs och ges det stöd de är i behov av.

Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom

- Enskilda samtal med elever.
- Observationer i klassrum, i matsal och på raster.
- Personalkonferenser. Trygghetsärende har en stående punkt.
- Signaler som till exempel nedstämdhet, oro, frånvaro, humörsvängningar.
- Friends elev och personalenkäter.
- Trygghetskarta.
- Utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare.
- Vårdnadshavare tar kontakt med skolan.

Ett ärendes gång

- Så snart någon i verksamheten får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling ska anmälan ske till rektor. Rektor är skyldig att anmäla till huvudman. Ingen värdering ska göras innan anmälan sker till rektor och huvudman.
- Rektor ansvarar för att trakasserier eller annan kränkande behandling utreds skyndsamt, inom två arbetsdagar.
- Ärendet utreds och dokumenteras i protokoll, se bilaga 1.
- Utredning och uppföljning se bilaga 2 och 3.

Uppföljning och implementering

Utvärdering av planen mot kränkande behandling sker i arbetslagen och skolans elevråd inför varje nytt läsår. Revidering av planen utförs av rektor och representant från personal vid läsårets slut.

Implementering av planen sker efter revidering i arbetslagen, elevrådet, klassråd och föräldramöten.

Ansvar

Alla som arbetar på skolan är ansvariga för att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling.

Enligt socialtjänstlagen 14 kap.1 § är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet, det vill säga personal i förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola, skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Elevhälsoteam

Det finns alltid möjlighet för elever, vårdnadshavare och pedagoger att vända sig till skolans elevvårdsteam för konsultation

Kontaktpersoner

Kamilla Ehn	skolsköterska	0512-570 86
Hélène Karlsson	kurator	0512-570 87, 0706-88 35 14
Marie Carlsson	elevcoach	073-966 28 23
Annette Grufvisare	specialpedagog	073-461 80 74

Skolledning

Madelaine Hallin	rektor	0512-571 06
------------------	--------	-------------

Bilaga 1. Dokumentation vid kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Datum		
Inblandade		
Uppgiftslämnare		
Händelse/beskrivning		
Åtgärder		
Datum för uppföljning		
Uppföljningssamtal		
Ansvarig		
Rektor informerad ☐	Huvudman informerad ☐	Berörda vårdnadshavare informerade ☐

Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling eller trakasserier elev-elev

Åtgärd		Ansvar
Steg 1	Omedelbar tillsägelse, information till rektor. Rektor informerar huvudman. Dokumentera.	All personal/rektor
Steg 2	Samtal med den som påtalar problem. Samla så mycket information som möjligt. Dokumentera. Rapportera till trygghetsteamet och klasslärare.	All personal/rektor
Steg 3	Dokumentation i protokoll. Samtal med berörda parter enskilt eller i grupp. Kontakt med berörda vårdnadshavare.	Trygghetsteamet/rektor
Steg 4	De berörda eleverna hålls under uppsikt.	All personal/rektor
Steg 5	Uppföljande samtal. Återkoppling till anmälare, klasslärare och vårdnadshavare	Trygghetsteamet/rektor
Steg 6	Möte med elev, vårdnadshavare och lärare samt representant från trygghetsteamet. Kartläggning inför ansökan om upprättande av åtgärdsprogram upprättas vid behov och lämnas till rektor.	Klasslärare/mentor
Steg 7	Ärendet tas upp av elevhälsoteamet. Rektor beslutar om vidare åtgärder.	Klasslärare, mentor, personal från elevhälsan eller rektor
Steg 8	Eventuell anmälan till socialtjänst.	Rektor
Steg 9	Ärendet går till utbildningsnämnden för vidare åtgärder.	Rektor

Uppföljande samtal sker alltid med berörda parter när kränkningen upphört.
Klassläraren/mentor ansvarar för uppföljningen.

Bilaga 3. Att utreda, åtgärda och följa upp när elev utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen

Åtgärd		Ansvar
Steg 1	Händelsen anmäls till rektor, som ensam eller tillsammans med elevhälsopersonal pratar med eleven.	All personal
Steg 2	Vårdnadshavare informeras.	Rektor
Steg 3	Samtal med den vuxne som har rätt att bistås av fackligt ombud.	Rektor
Steg 4	Åtgärdsplan upprättas.	Rektor
Steg 5	Eleven får stöd och hjälp.	Elevhälsan
Steg 6	Uppföljning med elev och vårdnadshavare.	Rektor
Steg 7	Uppföljningssamtal med den vuxne.	Rektor
Steg 8	Eventuell anmälan till socialtjänst.	Rektor
Steg 9	Ärendet går till utbildningsnämnden för vidare åtgärder.	Rektor